

Suomen Punainen Risti: Vapaaehtoistoiminnan linjaus

Hyväksytty järjestön hallituksessa 21.1.2023

- Punaisen Ristin tärkein tehtävä on auttaa ihmisiä heidän arjessaan, elämän kriiseissä ja onnettomuuksissa. Punaisen Ristin toiminnan yksi perusperiaate on vapaaehtoisuus. Toimintamme perustuu siihen, että järjestössä on riittävä määrä vapaaehtoisia, jotka ovat osaavia, hyvinvoivia ja motivoituneita auttamaan. Jokainen vapaaehtoinen on tärkeä osa avun ketjua. Haluamme, että vapaaehtoiset saavat iloa ja onnistumisen kokemuksia vapaaehtoistoiminnastaan.
- Vapaaehtoistoiminnanlinjaus antaa suunnan Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnalle. Tarkemmat toimenpiteet sovitaan toimintasuunnitelmissa Punaisen Ristin osastoissa, piireissä ja valtakunnallisesti.
- Vapaaehtoistoiminnan linjaus on yksi Suomen Punaisen Ristin monista linjauksista. Vapaaehtoistointaan liittyviä muita linjauksia ovat esimerkiksi ympäristökestävyyden, digitalisaation sekä seksuaalisen häirinnän ja hyväksikäytön ehkäisyn linjaukset.

Linjauksen tärkeimmät asiat ovat:

- Punaisen Ristin vapaaehtoisia tarvitaan yhä enemmän, sillä nykyään on yhä enemmän erilaisia tilanteita, missä ihmiset tarvitsevat apua.
- Punaisen Ristin vapaaehtoinen voi auttaa missä päin Suomea tahansa. Kasvokkaisen toiminnan lisäksi vapaaehtoinen voi auttaa myös verkossa.
- Punaisen Ristin vapaaehtoistoimintaan on helppo tulla mukaan.
- Emme hyväksy seksuaalista häirintää, syrjintää tai rasismia.
- Toimintamme on ilmastoystävällistä.

Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminta 1/2

- Vapaaehtoistoiminta perustuu
 - ihmisten avun tarpeeseen
 - Punaisen Ristin periaatteisiin
 - Punaisen Ristin toimintalinjaukseen
 - vapaaehtoisten haluun auttaa

Vapaaehtoistoiminnan tärkein tavoite on auttaminen ja hyvinvoiva yhteisö. Maksullisten palveluiden tuottaminen, esimerkiksi yrityksille ja kunnille on toissijaista.

- Punaisen Ristin auttaminen perustuu vapaaehtoisten toimintaan. Vapaaehtoiset auttavat ihmisiä. He suunnittelevat ja kehittävät Punaisen Ristin toimintaa ja varmistavat, että vapaaehtoistoiminta vastaa tarpeisiin.
- Punaisen Ristin vapaaehtoiset ovat koko järjestön yhteisiä vapaaehtoisia. Vapaaehtoisena voi toimia paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja verkossa järjestörakenteet ylittäen.

Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminta 2/2

- Punainen Risti toivottaa tervetulleeksi auttamistehtäviin myös niitä vapaaehtoisia, jotka eivät ole säännöllisesti mukana toiminnassa. Näin tapahtuu esimerkiksi onnettomuuksissa ja kriiseissä.
- Punainen Risti tekee yhteistyötä sekä järjestön sisällä että yhteistyökumppaneiden kanssa. Punaisella Ristillä on yhteistyökumppaneita Suomessa ja maailmalla.
- Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnassa hyödynnetään aktiivisesti digitaalisia työkaluja ja niistä saatavaa tietoa. Digitaalisuuden hyödyntäminen auttaa meitä muokkaamaan tarvittaessa toimintaamme nopeasti myös poikkeuksellisissa ja uutta toimintaa vaativissa auttamistilanteissa.
- Ilmastokriisi luo uusia auttamisen ja toiminnan tapoja ja tarpeita. Vapaaehtoistoimintamme tulee olla ilmaston ja luonnon kannalta kestävää. Huomioimme toimintamme ilmastovaikutukset.
- Punaisen Ristin työntekijöiden tehtävä on mahdollistaa vapaaehtoisten-onnistuminen toiminnassa. Osastojen luottamushenkilöt ja vastuuvapaaehtoiset varmistavat työntekijöiden tuella, että vapaaehtoisilla on riittävä tieto ja osaaminen tehtävään.

Punaisen Ristin vapaaehtoinen

- Punaisen Ristin vapaaehtoinen on henkilö, joka osallistuu Punaisen Ristin vapaaehtoistoimintaan. Hän osallistuu toimintaan omasta tahdostaan. Vapaaehtoiselle ei makseta palkkaa. Punaisen Ristin auttamistoimintaa on myös luottamustehtävät, osaston toiminnasta vastaaminen, verenluovutus, tavaroiden, vaatteiden ja rahan lahjoittaminen.
- Vapaaehtoinen voi auttaa tavalla, joka sopii hänelle parhaiten. Punainen Risti tarjoaa sekä vapaaehtoistehtäviä, joihin pääsee helposti mukaan että haastavampia vapaaehtoistehtäviä. Haastavat tehtävät vaativat enemmän kokemusta ja erityiskoulutusta. Näihin tehtäviin tarjotaan myös erityistä tukea.
- Vapaaehtoinen voi auttaa kerran, säännöllisesti tai olla pysyvästi mukana satunnaisessa toiminnassa.
- Suosittelemme, että kaikki vapaaehtoiset liittyvät Suomen Punaisen Ristin jäseniksi. Suomen Punaisen Ristin sääntöjen mukaan vain jäsenet voivat olla järjestön luottamushenkilöitä. Luottamushenkilöitä ovat osaston, piirin tai järjestön hallituksen jäsenet ja valtuuston jäsenet.

Kuva: Sirpa Lehtimäki

Vapaaehtoistoiminta on kaikille avointa toimintaa

- Punaisen Ristin vapaaehtoistoimintaan voivat osallistua kaikki, jotka sitoutuvat järjestömme arvoihin ja periaatteisiin.
- Meille on tärkeää, että vapaaehtosiimme kuuluu kaikenlaisia ihmisiä eri taustoista. Silloin olemme vaikuttava auttaja kaikissa yhteisöissä.
- Haluamme, että vapaaehtoisten on helppo osallistua toimintaan. Jokainen, joka haluaa auttaa, on tervetullut meidän toimintaamme.
- Jokaista vapaaehtoista tarvitaan. Autamme kaikkia vapaaehtoisia löytämään juuri heille sopivan auttamistehtävän. .

Punainen Risti auttaa sekä kasvokkain että verkossa

- Punainen Risti on valmiusjärjestö. Käynnistämme ja johdamme vapaaehtoisten toimintaa nopeasti onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa. Toimimme myös viranomaisen tukena.
- Avun tarve kasvaa Suomessa. Vapaaehtoisia tarvitaan enemmän. Kun vapaaehtoisia on riittävästi, apu saavuttaa tarvitsijat ja auttajat jaksavat paremmin.
- Punaisella Ristillä on monipuolisia vapaaehtoistehtäviä verkossa. Verkossa auttaminen saavuttaa avun tarvitsijat tarvittaessa nopeasti. Lisäksi verkossa auttaminen mahdollistaa myös sen, että vapaaehtoinen voi olla mukana auttamistoiminnassa asuinpaikasta riippumatta. Verkossa auttamisen rinnalla on tärkeää auttaa myös kasvokkain.
- Meille on tärkeää, että kaikki vapaaehtoiset saavat riittävän perehdytyksen ja tuen myös verkkotoiminnassa.
- Kaikki järjestömme vapaaehtoiset ovat rekisteröityneet Oma Punainen Risti -tietojärjestelmään. Viestimme kaikesta toiminnasta Oma Punaisessa Ristissä.

Kuva Joonas Brandt

Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminta on turvallista

Meille on tärkeää, että vapaaehtoistoiminta on turvallista. Turvallinen vapaaehtoistoiminta on tärkeää, koska vapaaehtoiset auttavat ihmisiä tilanteissa, jotka ovat myös vapaaehtoisille sekä fyysisesti että henkisesti kuormittavia.

Me Punaisessa Ristissä pidämme huolta vapaaehtoisistamme.

- Varmistamme, että vapaaehtoisilla on riittävästi tietoa ja taitoa, jotta he osaavat auttaa turvallisesti.
- Meillä on asianmukaiset ohjeet, varusteet ja vakuutukset kaikkeen toimintaan.
- Jos vapaaehtoisilla on ollut erityisen vaikea auttamistehtävä, puramme tilanteen vapaaehtoisten kanssa yhdessä.
- Vapaaehtoiset voivat ilmoittaa helposti verkossa mahdollisesta väärinkäytöksestä, seksuaalisesta häirinnästä tai ahdistelusta. Punaisella Ristillä on tätä varten myös nimettömät ilmoitukset mahdollistava järjestelmä.
- Puutumme epäasialliseen käytökseen heti.

Vapaaehtoisen oikeudet ja velvollisuudet Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnassa

Jokaisella Punaisen Ristin vapaaehtoisella on sekä oikeuksia että velvollisuuksia.

Vapaaehtoisella on oikeus

- saada toiminnasta iloa ja osaamista
- osallistua niihin järjestön vapaaehtoistehtäviin, joihin hänellä on osaamista ja kiinnostusta.
- saada perehdytystä, koulutusta, ohjausta ja tukea tehtäviin. Tukea ovat myös vertaistuki, yhteiset tilaisuudet, työnohjaus ja mentorointi.
- osallistua järjestön toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen
- olla mukana järjestön sääntömääräisessä päätöksenteossa, jos hän on järjestön jäsen
- saada ja antaa palautetta sekä kiitosta
- kokea arvostusta tehtävästään
- kehittyä vapaaehtoisena ja saada halutessaan todistus toiminnastaan
- saada kohtuullinen korvaus kuluista, jotka aiheutuvat vapaaehtoistoiminnasta. Ohje siihen, mitkä kulut korvataan, löytyy vapaaehtoisten kulukorvaus suosituksesta.

Vapaaehtoisella on velvollisuus

- toimia Punaisen Ristin arvojen ja periaatteiden mukaan
- toimia Punaisen Ristin sääntöjen ja toimintalinjauksen mukaan
- toimia niin, että toiminta on kaikille turvallista. Toiminnassa ei saa olla rasismia, syrjintää eikä häirintää.
- puuttua syrjintään ja rasismiin heti, jos hän huomaa sellaista
- sitoutua siihen toimintaan, johon hän on lupautunut. Sitoutuminen on tärkeää siksi, että Punainen Risti voi suunnitella ja toteuttaa toimintaa parhaalla mahdollisella tavalla.
- osallistua tehtävään liittyvään perehdytykseen ja koulutukseen
- kertoa puutteista tai vaaroista, jotka hän huomaa toiminnassa
- sitoutua vaitioloon ja tietosuojaan liittyviin ohjeisiin.

Järjestöllä on oikeus valita vapaaehtoistehtäviin tehtävän mukaisesti sopivia vapaaehtoisia.